

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства



ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту історії, права
та міжнародних відносин

Ю.В. Подрез

«01» вересня 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань:	08 Право
спеціальність:	081 Право
освітньо-професійна програма:	Право
Мова навчання:	українська

Погоджено науково-методичною
комісією НН інституту історії, права
та міжнародних відносин
«31» серпня 2021 р.
Голова: Моцак С.І., кандидат
педагогічних наук, доцент

Суми – 2021

Загальна інформація про дисципліну

Назва дисципліни	Історія держави і права
Викладач	Клипа Олена Павлівна, к.ю.н.
Конт. тел.	+38 099 482 59 52
E-mail:	olena.klypa.0606@ukr.net
Сторінка курсу в Moodle	https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=5588
Консультації	https://law.sspu.edu.ua/studentam/konsultatsii-vykladachiv

Анотація до дисципліни

Історія держави і права посідає важливе місце в ракурсі ознайомлення студентів з аспектами світового державотворення, становлення та розвитку правових систем. Також є самостійною наукою в системі юридичних наук і навчальною дисципліною в системі юридичної освіти, обов'язковою для вивчення. Предметом дослідження дисципліни є процеси та етапи становлення і розвитку держави і права світових держав під час різних періодів їх існування.

Історія держави і права дає можливість не тільки глибше зрозуміти реалії сучасності на основі світового історичного досвіду, але і передбачати подальший розвиток держави і права.

Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Історія держави і права» є опанування студентами теоретичних знань в аспекті виявлення історичних закономірностей розвитку держави і права, ознайомлення з процесами світового державотворення, становлення та розвитку правових систем.

Завданнями вивчення дисципліни «Історія держави і права» є:

- дати студентам загальні відомості про державно-правові явища і процеси властивих тому чи іншому суспільству на різних етапах його розвитку;
- ознайомити студентів з сучасними процесами в державно-правовій сфері різних зарубіжних країн та України;
- сформувати навички самостійного аналізу та оцінки стану політико-правової організації сучасного суспільства;
- ознайомити студентів з понятійно-категоріальним апаратом історії держави і права;
- підвищення рівня правової активності та свідомості студентів;
- вироблення у студентів вміння та навиків систематизувати та аналізувати вивчений матеріал.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

ЗК 14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних компетентностей**:

СК 2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

СК 3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Формат дисципліни «Історія держави і права»

Обсяг дисципліни

Вид занять	Загальна кількість годин
	240 годин
лекції	40
практичні заняття/ семінарські	40
консультації	4
самостійна робота	156

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс навчання	Семестр	Кількість кредитів/ годин	Кількість змістовних модулів	Форма контролю	Обов'язкова/вибіркова
2021\2022	1	2-й	8 кредитів/ 240 год.	6	Залік	Обов'язкова

Результати навчання

ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПРН 21. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Тематичний план вивчення дисципліни

Програма дисципліни «Історія держави і права» складається з 24 тем:

1. Держава і право Київської Русі.
2. Держава і право Галицько-Волинського князівства.
3. Державний лад і право на українських землях в період перебування під владою Великого Князівства Литовського, Польського Королівства, Речі Посполитої.
4. Українська держава і право часів XVI – XVIII століть.
5. Фундаментальні українські правові надбання XVIII століття.
6. Державний лад і право на західноукраїнських землях XVIII-початку XX століть.
7. Українська державність і право у складі Російської імперії.
8. Українська народна республіка початку XX століття.
9. Державний лад і право на українських землях між I та II Світовими війнами.
10. Українська державність та право у складі СРСР.
11. Розбудова незалежної демократичної правової держави.
12. Вавилонська держава.
13. Держава і право Стародавньої Греції.
14. Держава і право Стародавнього Риму.
15. Держава і право Східних держав.
16. Становлення та розвиток держави Франків у Галлії.
17. Середні віки. Держава і право Європи: Франції, Англії, Німеччини.
18. Держава і право Візантійської імперії.
19. Держава і право Польщі (X – XVIII ст. ст.), Росії (XVI – XVII ст.).
20. Характеристика Російської держави XVI – XX ст.
21. Держава і право США, Англії, Франції (XVIII – 1918 р.).
22. Австро-Угорщина в період (XVIII – 1918 р.).
23. Становлення та занепад нацистської диктатури в Німеччині.
24. Держава і право США, Великобританії, Італії за Новітніх часів (XX-XXI ст)

Політика дисципліни

У процесі організації навчання застосовуються різні способи передачі і сприйняття навчальної інформації, зокрема:

- словесні (лекція, консультація, пояснення, бесіда);
- наочні (презентація, демонстрація);
- практичні (семінарське заняття; різного роду правові завдання, задачі, тести, доповіді, реферати, презентації, ділові ігри тощо).

Навчальна робота студента організовується та здійснюється під керівництвом викладача та/або самостійно. Зокрема: здобувачі вищої освіти працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання (контрольні питання, тести, есе), виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як індивідуальні проекти.

Методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт, інформація про методи навчання та форми оцінювання розміщені разом із робочою програмою дисципліни на сайті кафедри в розділі «Освітні компоненти» ОПП 2021 та на платформі Moodle.

Несвоєчасно виконані завдання не можуть бути оцінені у максимальну кількість балів, передбачену за їх виконання.

Пропущені семінарські заняття слід відпрацювати (згідно з графіком консультацій викладача).

У межах курсу передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка.

Академічна доброчесність

Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Факти порушення особами, що навчаються, норм Кодексу академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка виносяться на розгляд Комісії з питань етики та академічної доброчесності.

За порушення правил академічної доброчесності особи, що навчаються в університеті, можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як: попередження; повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); позбавлення академічної стипендії; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з університету.

Система оцінювання та вимоги

Під час оцінювання результатів навчання застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності,

спрямованих на опанування навчального навантаження шляхом поточного та підсумкового контролю. Система оцінювання курсу реалізується згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів під час відвідування лекцій, роботи на практичних заняттях, виконання тестових завдань та виконання інших видів самостійної роботи.

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- **75 балів:** робота на **практичних** заняттях – підготовка доповідей, усні відповіді, участь в обговоренні питань / дискусіях, виконання практичних індивідуальних завдань, виконання тестових завдань, розв'язання задач тощо.

- **25 балів:** контроль **самостійної роботи** – підготовка до семінарів та опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашніх завдань, написання й рефератів тощо.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з повторним вивченням дисципліни

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Бойко І. Й. Джерела та характерні риси права в Галичині у складі Польського Королівства (1387-1569 рр.): монографія. – Львів, 2010.

2. Бойко І.Й. Історія правового регулювання цивільних, кримінальних та процесуальних відносин в Україні (IX – XX ст.): посіб.для студ.вищ.навч.закл. – Л.: Видав.центр ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 904 с.

3. Василенко М. Конституція Філіппа Орлика // Василенко М. Вибрані твори у трьох томах. Т. 2: Юридичні праці. Київ, 2006.

4. Кравчук К. З досвіду державотворення України періоду Директорії // Право України, 2005. – № 2.

5. Макарчук В.С. Міжнародно-правове визнання кордону між Україною і Польщею (1939- 1945 рр.). Монографія. – Київ, 2004.

6. Тищик Б.Й. Історія держави і права Австрії та Австро-Угорщини (X ст. – 1918 р.). Текст лекцій. – Л.: Вид. центр юрид. Ф-ту ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. С. 4 – 79.

Інформаційні ресурси:

<http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України

<https://mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України

<http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України